

1 Какви са различните видове мерки?

Основните разпоредби относно обезпечителните мерки по граждански дела се съдържат в глава 15 от шведския Процесуален кодекс („rättegångsbalken“). Общото правило е, че не се допускат мерки за принудително изпълнение по граждански дела до произнасянето на съда по съответното делото. Разпоредбите относно обезпечителните мерки са изключение от това правило. По принцип целта на обезпечителните мерки е да гарантират, че изгубилата делото страна ще изпълни нарежданията на съда, произтичащи от неговото решение по делото.

Най-разпространената обезпечителна мярка е съдебната възбрана, която означава, че ищецът може да поиска ограничаване на действията на ответника по отношение на владяно от него имущество или на разпоредителните му права.

Съгласно глава 15, член 1 от шведския Процесуален кодекс възбрана може да бъде наложена, за да се гарантира бъдещото изпълнение на съдебното решение, свързано с иска. Общото правило е, че решението за налагане на обезпечителна мярка съгласно тази разпоредба трябва да формулирано по такъв начин, че принадлежащото на длъжника имущество се поставя под възбрана, с цел да се обезпечи стойността на иска. В изключителни случаи обаче в решението може да се посочи имуществото, което може да подлежи на принудително изпълнение.

Возбрана може да бъде наложена и с цел да се обезпечи бъдещото изпълнение на решение, свързано с право от по-висш ранг върху определено имущество (глава 15, член 2 от шведския Процесуален кодекс). Примерите за такива съдебни решения включват решения, съдържащи постановления, с които се обявява, че ответникът има право от по-висш ранг върху определени дялове от оспорваното имущество, както и решенията, с които ответникът се задължава да предаде дяловете незабавно.

Член 3 от глава 5 от шведския Процесуален кодекс съдържа обща разпоредба относно правото на съда да наложи подходяща мярка за обезпечаване на правата на ищеца. Тази разпоредба се прилага например, когато се иска издаване на ограничителна заповед. Исковите към съда да се произнесе, че ответникът няма право да работи с определени стоки, посочени в клауза относно конкуренцията, също попадат в обхвата на тази разпоредба.

Наред с горното в глава 15, член 4 от шведския Процесуален кодекс е предвидено, че когато е установено право от по-висш ранг върху определено недвижимо имущество, съдът може да разпореди връщането на имуществото, с което са извършени разпоредителни действия, както и други мерки.

Освен това в глава 15, член 5, параграф 3 от шведския Процесуален кодекс е предвидено, че при определени условия може да бъде наложена обезпечителна мярка с предварително изпълнение.

Наред с това съществуват и самостоятелни разпоредби относно налагане на обезпечителни мерки в някои специални области, като например патентното право.

2 При какви условия могат да бъдат постановени такива мерки?

2.1 Производство

Решения за налагане на обезпечителни мерки се издават от съда, пред който е образувано производството. Ако няма образувано съдебно производство, приложимите разпоредби относно компетентността на съда като цяло съвпадат с общите разпоредби, приложими към гражданските дела.

Съдът не може да наложи обезпечителни мерки по собствена инициатива. Това означава, че страната, която иска налагане на такива мерки, трябва да подаде съответното искане пред съда. Ако няма образувано съдебно производство, искането трябва да бъде внесено в писмена форма. Няма изискване ищецът да бъде подпомаган или представляван от адвокат. Производствата пред шведските съдилища са безплатни с изключение на такса за подаване на искова молба, чийто размер понастоящем е 450 SEK (шведски крони) (около 50 EUR).

2.2 Основни условия

Условие за налагане на мерките по глава 15, член 1—3 от шведския Процесуален кодекс („rättegångsbalken“) е основният спор (например иск по член 1) да подлежи на решаване от съд или чрез друга подобна процедура. Допълнителните процедури включват арбитражните производства. Върховният съд („Högsta domstolen“) се е произнесъл, че възбрана или други обезпечителни мерки в съответствие с глава 15 от шведския Процесуален кодекс могат да бъдат наложени и във връзка с иски, които са подсъдни на чуждестранни съдилища, когато решението на съответния съд подлежи на принудително изпълнение в Швеция.

За да може да бъде удовлетворено искане за налагане на възбрана съгласно глава 15, член 1—3 от шведския Процесуален кодекс, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

едно от изискванията е ищецът да докаже, че има вероятни основания за иск срещу друго лице и че този иск подлежи на решаване от съд или чрез друга подобна процедура;

освен това ищецът трябва да докаже, че са налице „основателни опасения“, че другата страна ще предприеме действия, изразяващи се в укриване, разпореджане с имуществото или друго, за избягване на отговорност за погасяване на дълг (член 1), че другата страна ще премести, значително ще увреди или по друг начин ще се разпореди с имуществото в ущърб на ищеца (член 2) или че посредством извършване или неизвършване на определени действия или по друг начин другата страна ще предотврати или ще затрудни упражняването от ищеца на неговите права или значително ще намали стойността на имуществото (член 3);

за да бъде наложена мярка с предварително изпълнение, трябва също така да е налице риск от настъпване на вреди в резултат на забавяне на мярката. Този израз е свързан с поставянето под риск на изпълнението на съдебното решение, ако мярката не бъде наложена незабавно, без да бъде изслушана позицията на другата страна. Ако обезпечителната мярка бъде наложена по този начин, копие от решението се предоставя на страните, като съдът разпорежда на ответника да предостави своето становище. Ако бъде получено такова становище, съдът преразглежда незабавно наложената мярка;

и накрая, мярката може да бъде наложена, само ако ищецът предостави обезпечение за възможни вреди, които другата страна може да понесе в резултат на нейното изпълнение. Ако ищецът не е в състояние да предостави такова обезпечение, но същевременно докаже, че неговият иск е основателен, съдът може да го освободи от задължението да предостави обезпечение.

3 Предмет и естество на тези мерки?

3.1 Какви видове активи могат да бъдат обект на тези мерки?

Изпълнението на решения за налагане на съдебна възбрана във връзка с разглеждани от съда иски се изразява в ограничаване на разпореждането с имущество до определена стойност. Като цяло във връзка с изпълнението се прилагат принципите, приложими в случаите на налагане на заповед. Липсва обаче възможността за продажба на имуществото.

По принцип изпълнението може да бъде насочено срещу всякакъв вид имущество. Имуществото може да бъде движимо или недвижимо. Определени категории имущество не подлежат на съдебна възбрана. Става дума за т.нар. „несеквестируемо имущество“, което включва *inter alia*: облекло и други вещи за лична употреба на длъжника до разумна стойност; обзавеждане, домакински уреди и друго оборудване, необходимо за обслужването на домакинството; инструменти и друго оборудване, необходими за професионалната дейност или професионалното обучение на длъжника; лични вещи, като например медали или спортни награди, които имат такава нематериална стойност за длъжника, че би било несправедливо върху тях да бъде наложена възбрана.

Възможно е определено имущество да бъде защитено от налагане на възбрана по силата на отделни разпоредби. Пример за това са разпоредби, свързани с вреди.

Возбрана с цел обезпечение на иски не може да се налага върху трудово възнаграждение и подобни вземания до тяхното изплащане, когато върху тези вземания могат да се налагат обезпечителни мерки.

3.2 Какви са последиците от тези мерки?

При налагане на възбрана върху определено имущество с цел обезпечение на задължения ответникът няма право да прехвърля собствеността върху имуществото или да се разпорежда с него по друг начин в ущърб на ищеца. Шведският Орган за принудително изпълнение („Kronofogdemyndigheten“) може обаче да допусне изключения от забраната за разпоредителни действия, ако са налице специални основания. Всяко разпоредително действие в нарушение на наложената възбрана може да е основание за подвеждане под наказателна отговорност.

3.3 Каква е валидността на тези мерки?

При налагане на мярка по глава 15, член 1—3 от шведския Процесуален кодекс ищецът трябва да предяви иск във връзка със спора в срок от един месец от вземането на решението за налагане на мярката, ако искът не е бил предявен преди това. Ако искът подлежи на разглеждане по друга процедура, ищецът е длъжен да предприеме мерките, предвидени в тази процедура.

Ако мярката е наложена с предварително изпълнение, копие от решението се предоставя на страните, като съдът разпорежда на ответника да предостави своето становище. Ако бъде получено такова становище, съдът преразглежда незабавно наложената мярка.

Наложена обезпечителна мярка трябва да бъде отменена незабавно, ако след нейното налагане бъде предоставено подходящо обезпечение, което удовлетворява целта на мярката.

4 Има ли възможност за обжалване на наложена мярка?

Въпрос, свързан с налагане на обезпечителни мерки, трябва да бъде уреден с определение, както ако е възникнал като процедурен въпрос във връзка с разглеждането на дело пред съда, така и ако въпросът за обезпечителни мерки е самостоятелен.

И в двата случая решението подлежи на обжалване на отделно основание от лицето, срещу което е постановено. Лице, което желае да обжалва решение на районния съд („tingsrätt“), трябва да внесе писмена жалба в срок от три седмици от датата на постановяване на решението. Ако решението не е постановено в рамките на съдебно заседание и на такова заседание не е обявено кога ще бъде постановено решение, срокът за обжалване се брои от датата, на която ищецът е получил решението. Жалбата се подава пред апелативния съд („hovrätt“), но се внася чрез районния съд („tingsrätt“).

Ако районният съд е отхвърлил искане за налагане на обезпечителни мерки по гражданско дело в съответствие с глава 15 от шведския Процесуален кодекс („rättegångsbalken“) или е отменил решение за налагане на такива мерки, апелативният съд може да допусне незабавно предварително изпълнение на мярката до второ нареждане. Ако районният съд е наложил такава мярка или е обявил, че решението подлежи на принудително изпълнение, въпреки че то още не е окончателно, апелативният съд може да се разпорежи незабавно, че решението на районния съд не подлежи на принудително изпълнение до второ нареждане.

Последна актуализация: 06/09/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.